

§ 214

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Mika Ebelingin talousarvioaloitteesta kotihoidon tuen Helsinki-lisän laajentamisesta 1–3-vuotiaisiin lapsiin ja Helsinki-lisän määrän ko- rottamisesta

HEL 2023-007018 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta valtuutettu Mika Ebelingin talousarvioaloitteesta, joka koskee kotihoidon tuen Helsinki-lisän laajentamista 1–3-vuotiaisiin lapsiin ja Helsinki-lisän määrän korottamista 300 euroon vuoden 2024 alusta alkaen.

On tärkeää, että perheillä on mahdollisuus valita oman elämäntilanteensa ja lapsensa edun mukaisesti joko lapsen hoitaminen kotona tai varhaiskasvatuspalveluiden käyttäminen. Lapsen hoitamiseen kotona perhe voi käyttää kotihoidon tukea tai palkata hoitajan yksityisen hoidon tuen avulla. Varhaiskasvatuspalveluista perhe voi hyödyntää yksityisen hoidon tukea yksityiseen varhaiskasvatukseen tai hakeutua kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen yhdeksän kuukauden iästä alkaen.

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti 18.11.2018 vuoden 2019 talousarviosta, joka sisälsi kotihoidon tuen Helsinki-lisän poistamisen yli 2-vuotialta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksellä 18.12.2018 kotihoidon tuen Helsinki-lisä poistettiin yli 2-vuotialta 1.5.2019 alkaen. Päätöksellä haluttiin vahvistaa Helsingin kaupungin strategian mukaista toimintaa ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamista.

Helsingin kaupunginvaltuuston 9.12.2020 hyväksymään vuoden 2021 talousarvioon sisältyi kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaaminen alle 1-vuotiaisiin lapsiin 1.6.2021 alkaen, ja 15.12.2020 kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaamisesta talousarvion mukaisesti. Helsinki-lisän rajaaminen oli yksi talousarvion tuottavuustoimista. Kotihoidon tuen Helsinki-lisän ehtoja muutettiin tuolloin siten, että Helsinki-lisänä maksetaan 264 euroa kuukaudessa alle 1-vuotiaasta perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea.

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä osuudesta (hoitoraha 377,68 euroa ja sisaruksista 113,07 euroa / 72,66 euroa, sekä tulositonnainen hoitolisä 0–202,12 euroa), minkä lisäksi kunnalla on mahdollisuus maksaa kuntalisää (Helsinki-lisä). Perheen koko ja bruttotulot vaikutta-

vat lakisääteisen hoitolisän määrään. Kotihoidon tuen lakisääteiset osat maksetaan edelleen alle 3-vuotiaista lapsista. Helsinki maksaa lakisääteisten osien lisäksi Helsinki-lisää 264 euroa alle 1- vuotiaasta perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea. Kotihoidon tukea Helsinki-lisineen haetaan Kansaneläkelaitokselta (Kela). Kela hoitaa sekä lakisääteisen osan että Helsinki-lisän maksamisen kunnan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti ja laskuttaa kuntaa tekemiensä kotihoidon tukipäätösten kustannusten mukaisesti. Kotihoidon tukea ei voi saada lapsesta, joka on kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa.

Kotihoidon tukea saavia 1–3-vuotiaita lapsia ennustetaan Helsingissä olevan vuoden 2024 aikana keskimäärin noin 3600. Alle 1-vuotiaita kotihoidon tukea saavia lapsia arvioidaan olevan keskimäärin 860 vuonna 2024. Aloitteessa esitetty 300 euron suuruinen Helsinki-lisä kaikille Helsinki-lisän saajille on 36 euroa enemmän kuin tämänhetkinen Helsinki-lisä alle 1-vuotiaista lapsista. Esitetyn 300 euron suuruisen Helsinki-lisän maksaminen 1–3-vuotiaista lapsista lisäisi kustannuksia yhteensä noin 13,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lisäksi, että perhevapaaudistuksen myötä (voimaan 1.8.2022) vanhemmilla on mahdollisuus jaksoittaa vanhempainvapaat useaan jaksoon siihen saakka, kun lapsi täyttää 2 vuotta. Kotihoidontukea voi uudistuksen myötä saada siitä alkaen, kun lapsi on noin kuuden kuukauden ikäinen, ja perhe voi halutessaan saada siten kotihoidontukea vanhempainrahajaksojen välissä. Alle 2-vuotiaan lapsen kotona hoitaminen voi siten mahdollistua taloudellisesti kestävämmällä tavalla kuin ennen uudistusta tällä vanhempainvapaiden ja kotihoidon tuen yhdistelmällä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2024 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Käsittely

Vastaehdotus:

Marko Hamilo: Lisäys esitysehdotuksen kappaleen 4 loppuun: ”Kasvatus ja koulutuslautakunta kannattaa kotihoidon tuen kuntalisän palauttamista 1–3-vuotialle ja esittää, että asiaan osoitettaiisiin varat vuoden 2023 budjettineuvotteluissa”.

Vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Eriävä mielipide

Marko Hamilo: Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2022 todettiin, että ”päiväkoteihin tulee entistä enemmän alle kolmevuotiaita lapsia. Samaan aikaan, kun kotihoidon tuen käyttö on vähen-

12.09.2023

tynyt, kunnallisen päiväkotihoidon kysyntä on kasvanut. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin poliittisten päätöksentekijöiden olisi järkevää arvioida, kannattaisiko Helsinki-lisää laajentaa takaisin suuremmalle ikäryhmälle kuin alle yksivuotiaille. Jos pienimpien lasten päiväkotihoidon kysyntä vähenisi, se helpottaisi päiväkotien vaikeaa henkilöstötilannetta edes jonkin verran”. Tarkastuslautakunta totesi, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee selvittää, voisiko Helsinki-lisän palauttaminen joiltakin osin helpottaa vaikeaa henkilöstötilannetta. Selvitys on kasvatuksen- ja koulutuksen toimialalta jäänyt tekemättä, mutta selvää on, että Helsingin kaupungin tulisi tukea perheiden valinnan mahdollisuutta. Lisäksi olisi huomioitava, että kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa kuin kotihoidossa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, kotihoidon tuen Helsinki-lisä 1-3 -vuotiaille, Ebeling
Mika

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 13.9.2023 mennessä valtuutettu Mika Ebelingin talousarvioaloitteesta, joka koskee kotihoidon tuen Helsinki-lisän maksamista 1-3-vuotiaille lapsille sekä sen korottamista. Aloitteessa esitetään, että perheiden valinnanmahdollisuus lasten hoitomuodon suhteen tulee turvata, koska vanhemmat ovat parhaita arvioimaan lastensa tarpeita. Aloitteessa ehdotetaan, että kotihoidon tuen Helsinki-lisä laajennetaan 1–3-vuotiaisiin lapsiin vuoden 2024 alusta alkaen. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan Helsinki-lisän määräksi 300 euroa.

Esittelijä

12.09.2023

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, kotihoidon tuen Helsinki-lisä 1-3 -vuotiaille, Ebeling
Mika

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 05.09.2023 § 192

HEL 2023-007018 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

05.09.2023 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Pia Kopra: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Pia Kopran ehdo-
tuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi